

Izhaja vsak četrtrek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Vetrinari št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Vstajenje.

Po krščanskem svetu plamene velikonočni ognji in naznanjajo veselo vstajenje. Po naši domovini pa ravno v tem času divja hud boj. Na eni strani slovesnost velikonočnega vstajenja, na drugi bojni šum in vik. In vendar drugo ni nasprotno prevemu. Leto za letom obhajamo zmagovalno vstajenje Kristusovo, a ne obhajamo ga, da bi se veselili brezdelnega miru, obhajamo ga, da iz njega zajemamo novih moči, novih sil, novega poguma in veselega upanja.

Kristus je vstal in z njim mora vstati iznova vsak čas, vsako ljudstvo in tudi naše slovensko. Kakor je bilo vstajenje Njegovo le dopolnjevanje žrtev polnega življenja, tako mora biti tudi vstajenje našega ljudstva le dopolnjevanje velikih žrtev. Zaman so naši upi na zmago, če se udamo brezdelju. Zato nam čas vstajenja daje poguma za sedanji boj, ki ga bide slovensko ljudstvo s svojimi sovražniki.

Resni so dnevi. Osamosvojiti se mora gospodarsko naš kmet, treba je odpomoči socialni bedi našega delavstva, krščanske ideje morajo prošiniti dušo našega naroda ter mu pokazati pot do napredka, blagostanja. A čete liberalizma se zbirajo, hoteč preprečiti naše delo. Žalostne francoske razmere so tudi našim nasprotnikom dale poguma. Vrgli bi radi križ iz naših šol in znamenje

verne zvestobe iz krščanskih družin. Osnove naše države prestresa sovražstvo med narodi. Pravica se umika sili, ljubezen sovraštvu in sebičnosti. Dne 14. maja bo odločilen boj. Tedaj bo odločeno, ali gremo po tej poti naprej v temno negotovost in lastno pogubo, ali pa se vrnemo nazaj k jasnim ciljem in krščanskim idejam. Volivni boj bo odločil dne 14. maja o prihodnosti našega ljudstva.

Veselo vstajenje velike sobote iz smrtnih mrakov velikega petka naj nam bo zagotovilo, da tudi za naše slovensko ljudstvo pride po odločilnem volivnem boju vesela zmaga nad liberalnim mrtvilom in veselo vstajenje k vzvišenim krščanskim mislim!

Somišljeniki, pozor!

Opozorjamo somišljenike, da naj pazijo na volivne imenike. Volivni imeniki morajo biti razpoloženi v občinski pisarni 14 dni! Imenike je možno vpregledati vsak dan ob tistih urah, ki jih določi okr. glavarstvo in ki se morajo javno razglasiti. Somišljeniki prosimo, naj natančno pazijo, če so vsi naši volivci zapisani pravilno v volivnem imeniku ali če ni zapisan kdo, ki nima volivne pravice. Zoper vsako nepravilnost naj se takoj vložijo reklamacije.

Reklamacije je vložiti pisмено ali ustmeno v vsakem slučaju posebej. Pravico reklamirati ima tudi za druge vsakdo, ki ima v dotičnem vol. okraju volilno pravico. (Tedaj n. pr. volivec goriskega mesta nima pravico reklamirati za volivca v kaki občini goriske okolice,

pač pa volivec iz Mirna za volivca v Renčah).

Volivni imenik v Gorici je razpoložen od 23. marca do 6. aprila.

Dolžnost naših zaupnikov je, da so v teh 14 dneh neumorno na delu. Ako storimo tudi v tem oziru vsi svojo dolžnost, gotovo ne izostane uspeh!

Morebitna pojasnila radevolje daje naše uredništvo!

Na delo!

Sijajni shod pri Rebku.

V nedeljo ob 3h popoldne se je vršil „pri Rebku“ sijajen shod „Sloge“. Za pol ure pred določenim časom so prihajali volivci od vseh strani. Gorenji prostori pri Rebku so bili natisnjeni polni. Zbranih je bilo gotovo čez 600 mož, ki so ob velikanskem navdušenju sledili izvajanjem govornikov. Ko je stopil na zborovališče kandidat dr. Laharnar, so mu volivci priredili prisrčno izburno ovacijo.

Shod je v imenu „Sloge“ otvoril njen načelnik dr. Gregorčič, istotako živahno pozdravljen. Za predsednika je bil izvoljen lokavški župan g. Vidmar, za podpredsednika kamenjski župan g. Vodopivec. Besedo je dobil takoj kandidat dr. Laharnar, viharno pozdravljen. Izjavil je, da je pripravljen prevzeti težavni posel drž. poslanca, a ne vsiljuje se. Izstopil bi iz državne službe, da bi lahko neodvisno glasoval za koristi svojih volivcev. Nastaniti se hočem v tem volivnem okraju, da vidim na lastne oči želje svojih volivcev. (Viharno odobravanje.) Nisem vladni kandidat, kakor mi očitajo, nikdar nisem zatajil Slovencev. O tisti veselici v Sežani nisem delal jaz poročila, ampak namestnik sam. Ker mi je nekdo (Klici: Mohorčič!) očital, da sem prepovedal sejme, pojasnjem celo stvar. Več ko pol leta sem se trudil

in pregovarjal merodajne gospode, naj se sejmi v Sežani premeste izven trga na kak pripravnejši kraj. Tega pa nekateri niso hoteli in bi bili rajši videli, da bi bili sejmi kar v njih hlevih in in krčmah. Ko se me je od višje strani k temu vedno ellilo, sem bil naposled primoran, prepovedati sejme.

Nadalje mi očitajo, da sem jaz kriv, ako so bili ob umoru cesarice kaznovani Nabrežinci. Nabrežinska občina me o nameravanih izgrelih ni obvestila, dobil sem poročilo šele drugi dan ob 11. uri, a bilo je že prepozno. Takoj sem poslal poročilo na namestništvo, povdarjajoč izrecno, da so se izgreli zgodili vsled domoljubja slovenskega ljudstva, ker je naš narod zelo domoljuben in je bilo radi cesaričinega umora žaljeno njegovo domorodno čustvo. A kot odgovor na to pa takoj drugi dan pride povelje, da v Nabrežini nimam jaz nobene oblasti več. Kar se je pozneje zgodilo, zato nisem odgovorem. Obžalujem le, da me občina ni poprej obvestila, da bi bil izgrede preprečil. V vsem mojem službovanju se ni še nikdar zgodilo da bi bil dobil kak ukor, le tedaj sem ga dobil, češ zakaj nisem preprečil izgrediv. — Ker sem vpeljal slovensko uradovanje, pravijo sedaj moji nasprotniki, da sem bil primoran ukloniti tilnik zahtevam po slovenskem uradovanju. To ni resnica! Sam, popolnoma prostovoljno sem začel uradovati slovensko. Ko sem drugičkrat zopet prišel nazaj v Sežano, sem videl, da se je v neki občini od okr. glavarstva zopet vsilila nemščina. Poklical sem župana in mu rekel: „Kaj, tako lahko si daste vzeti, kar sem vam prostovoljno dal?“ Mož se živi! Sicer je še več drugih stvari, ki so sicer jako malenkostne ter jih izrabljajo proti meni. A jaz imam pred vami preveliko spoštovanje, da bi se spustil v take stvari. Branil se bom, napadal pa ne bom nikogar! (Ogorčeni

LISTEK.

Aleluja.

Prosto po Kummel-u.

To se je dogodilo takrat, ko je bila še vsa gorenja Italija pod avstrijskim orlom; v letih, ko je vršalo in žumelo po vsi Evropi. Pod avstrijskim orlom se je tem deželam gornje-italijanskim bolje godilo kakor se jim sedaj v združeni Italiji, a vendar so v letu 1848, ki je bilo leto žetve za vse prekucne in uporneže, našantali ljudstvo zoper avstrijsko vladu. Saj ni težko iz zadovoljneže napraviti nezadovoljneže, še lažje pa je spremeniti nezadovoljneže v prekucne. Klobasali so jim nekaj o zatiranju, brezpravnosti, da človeško dostojanstvo zahteva, da jim s silo povedo — ker si ne dajo drugače nič dopovedati — da niso nespametna živina.

Tisoči in tisoči — zlasti prebivalci mesta Milan-a so šli tem upornikom proti prestolu, altarju in Bogu na limanice in tisoči in tisoči so postali nesrečni. Taka žrtva je postal tudi Anton Beni — seveda to ni njegovo pravo ime. Ta je bil premožen, veren in eden najplivnejših domačinov v Milanu. Tega so moralni zaplesti zarotniki v svoje mreže. Po

raznih ovinkih in sleparijah in dolgi poskusi se jim je res posrečilo. Določili so dan, kdaj naj vzbuhne vstaja. — Avstrijski orel s svojim bistrim pogledom jih je zagledal in na povelje kneza Svarcenberga, guvernerja milanskega, so bili v zadnji noči vsi zarotniki ujeti; izvršile so se hišne preiskave in na podlagi dokazov obsojeni. — Anton Beni je dobil eno leto najstrožjega trdnjavskega zapora.

Tako je sedel že četrlet v trdnjavi milanski in premišljeval, kako pripelje prevelika želja po prostosti lahko v sužnost. Spoznal je puhlost in lažljivost vseh zvanečih besedi...

Veliko soboto zvečer; temno, pusto in dolgočasno je bilo v celici ujetnikov. Zunaj pa je razprostrla pomlad svoja oživljajoča krila po lepi lombardski ravnini.

In jutri je Velika noč.

Globok, bolesten vzdih se izvije ujetniku iz prsi.

Kdaj je mislil, da bo ta najve-selejši, najljubši in največji praznik katoličanov moral prebiti v taki samoti in žalosti. Ali ne bo njegovim dragim mogočni Aleluja, ki ga bodo oznanjevali zvonovi, vnovič sekal rane? Kako lahko bi se bil veselil v njih družbi, da se ni

dal zapeljati! Da sedaj čuti, ravno danes tako živo čuti to strašno nesoglasje njegovega srca z veseljem praznikovim; ravno danes čuti, koliko je vredno veselje, ki ga občuti verno srce... Vse bi dal, da bi mogel le en trenutek občutiti to nadzemljsko veselje; da vse premoženje dá, če bi dobil prostor in mir in tisto blaženost vernega srca nazaj...

„Zveličar naš je vstal iz groba... Premagana je smrt trojnoba... Aleluja... Aleluja...“

Kakor dvorezen oster meč, tako je ranila ta veličastna pesem njegovo srce, ta pesem, ob kateri se topi vsako verno srce veselja in blaženosti. Z rokami si zakrije obraz in nehote porosijo njegovo blede, upadlo obličje solze...

Ko se je vrnil milanski guverner Svarcenberg od procesije, je poklical svojega brata.

„Saj poznaš Antona Beni-ja tistega upornika, ki sedi v ječi“, ga je ogovoril brez pravega pozdrava.

„Seveda, saj je bil večkrat naš gost.“

„Ti moraš sedaj o mraku k njemu in mu sporočiti prijetno iznenadenje“, je nadaljeval guverner. „Zdravnik mi je pravil, da Beni ne bo prestal leta in nadzornik in duhovnik ječe trdita, da se

hudo, hudo kesa in obžaluje svojo nemurnost. Ker ne maram in tudi ne morem njegove morebitne smrti v zaporu zagovarjati niti pred svojo vestjo niti pred javnostjo, zato ga hočem izpustiti in sicer še nočjo, da bo imel saj Veliko nedeljo veselo.“

„Ali pa bi ne mogel opraviti to sam nadzornik ječe; jaz hodim nerad in tudi nisem prijatelj ganljivih slučajev“, se je branil brat.

„To ne gre“, se je glasil odgovor. „Zdravnik mi je svetoval, da se mora Beniju naznaniti pomiloščenje le polagoma in zelo previdno; drugače mu lahko škodi. Spelji kakor hočeš, a glej, da bo Beni še nočjo pri svojih.“

Čez četrte ure se ustavi kočija pred ječo; ključji zaročljajo in v Beni-jevo celico vstopi brat guvernerjev. Ujetnik je vstal in začuden gledal prišleca, ki je z motrečimi očmi pregledal celico in potem prašal, če ima ujetnik kako pritožbo.

„Ne, visokost“, je bil kratek, otožen odgovor.

„Imate morda kako željo“, in pri šlec je namigal pazniku naj se odstrani. „Malo luči bi prosil pri teh strašno dolgih nočeh“, je bil loječi odgovor.

„Seveda bi bilo želeti, da ne bi

klici: Liberalni lažnjivci napadajo!) Ali sem sposoben, ali ne za poslanca, bodite vi! Ohljudljaj, da vam hočem biti na pravo razpolago ter bom vršil svojo dolžnost ne glede na levo, ne na desno. Predvsem bom delal za cel slovenski narod ter za vsak stan posebej. Vsak stan ima svoje dolžnosti in svoje pravice. Vsak stan je vreden spoštovanja, noben ne sme biti zaničevan. Bodimo skržni med seboj. Ako se prepričamo, se ve eli tega naš narodi nasproti in morda je to tudi vladni vsest. (Pri-trjevanje). Pravico ljubim, za njo grem tudi v smrt, če je treba! (Veliko in navdušeno odobravanje).

Nato govori dr. Dermastia o nalogah prihodnjega državnega zbora glede na kmečki stan. Ni še vsakdo sposoben za poslanca, ki pozna kmečke potrebe, naj si je tudi kmetijski učitelj. (Odobravanje.) Treba je, da je mož visoko izobražen. Tak mož stoji danes pred vami. A stopili so munasproti. Poglejmo nekoliko, kaj imajo zoper njega. Dr. Treo je rekel: Jaz spoštujem dr. Laharnarja osebno, a moram biti proti njemu, ker je odvisen! Jaz pa vprašam g. dr. Treota: Ali oni, ki ga on priporoča, ni odvisen? (Viharno odobravanje.) Ta človek sam sebe bije po zobeh! (Odobravanje.) Dr. Laharnar je obljubil, da izstopi iz državne službe. (Odobravanje.) Kaj pa drugi kandidat? Ali je tudi on kaj takega obljubil? (Smeh in odobravanje.) Pa tudi če bi dr. Laharnar ostal v državni službi, bi bil še vedno mnogo, mnogo bolj neodvisen, ko pa Štrekelj, ki je kot navaden kmetijski učitelj odvisen od cele vrste gospodov nad seboj. (Veliko odobravanje.) Tisti ljudje pa, ki očitajo Laharnarju odvisnost, bijejo sami sebe po zobeh, saj je dotičnik, ki to trdi, odvisen od ene same osebe, od tiskarja Gabrščka. (Viharno odobravanje.) Gabršček sam pa je veliko bolj odvisen od svojih odjemalcev, kar pričajo laški in nemški napisi na njegovi trgovini. Zadnjič je govoril tukaj tudi dr. Treo o zmožnostih. Pristen liberalci pa se je sam izrazil, da glede zmožnosti Štrekelj Laharnarju ne sega niti do kolen. (Veselost.) Sicer pa dr. Treo ni čisto nič poklican govoriti o zmožnostih. (Smeh.) V „Soči“ liberalci lažejo na vse načine, sedaj pišejo tudi o novem volivnem redu, napadajoč s tem naše poslance. Rečem le toliko: Poslanec, ki bi bil izvoljen s pomočjo laži, je malo vreden! (Veliko odobravanje.) Poštenost in pravica stoji pri nas na vrhu, naj stoji tudi pri vas! (Odobravanje.) Boljše je propasti v poštenem delu, ko pa zmagati z nepoštenimi sredstvi. (Viharno odobravanje.) Agitacija je dolžnost vsakogar. Ili na volišče naj smatra vsak za svojo dolžnost. Naj ne bo zapreke, ki bi nas držala doma! Vsak pa naj 14. maja zapiše na volivni listek: Moj kandidat je dr. Peter Laharnar! (Viharno navdušenje).

Nato prične govoriti dež. poslanec g. dr. Gregorčič, viharno pozdravljen. Liberalci agitirajo proti našemu kandidatu s tem, češ da „Slogini“ poslanci v deželnem zboru niso prav delovali. Za vzgled navajajo predlog posl. Grčca, naj se akcija za zboljšanje krasovitih travnikov razširi tudi na Vipavsko in ostale dele dežele. Pravijo, da bi s tem Kraševcem bilo nekaj odvzeto. Ali ni imel

gospod predgovornik prav, ko je rekel, da je dotični gospod kratke pameti? Pri Vipavcih agitirali zoper poslance radi tega, ker so hoteli nekaj doseči za Vipavce, to ne kaže velike pameti. Sicer pa to, kar je trdil dr. Treo, niti resnica ni. Res so vaši poslanci hoteli za vas nekaj doseči, nikakor pa ne Kraševcem vzeti! Poslanca Berbuč in Grčca, oba sta izrecno naglašala, naj se akcija razširi na Vipavsko in na druge dele dežele, tisto pa, kar je za sedaj bilo določeno za Krašovce, naj tudi ti sami dobe, in nihče drugi! (Odobravanje. To je prav!) Mi smo delali pošteno! (Odobravanje.) Glasilo dr. Treotovega gospodarja pa nam nadalje očita, da smo izdali Slovence s tem, da smo sprejeli nov volivni red za deželni zbor. Prihajale so prošnje od raznih strani, naj se podobna volivna reforma vpelje tudi za naš deželni zbor, kakor se je za državni. Če bi pa to ne bilo mogoče, naj pa se skuša doseči saj nekaj, kar je mogoče. Tudi socialni demokratje so se izrazili v tem smislu. Ker je vlada izjavila, da ne dovoli splošne in enake volivne pravice, se je začelo misliti na takozvano peto skupino. Deželni odbor je še v tem zasedanju dobil nalogo, naj sestavi in predloži tozadevni načrt.

Poprej se je volilo po volivnih možeh, sedaj se voli naravnost, poprej so volivci slovenskih mest in trgov sicer volili direktno, a so morali voliti v Tolminu, pri čemer so nekateri izgubili kar po 2 dni časa. Letos smo dosegli, da se to spremeni. Skupine ostanejo. Doslej je bil volivni cenzus za slovenske veleposesnike 100 K, za laške 200 K. Lahji so zahtevali, da se to spremeni in da se temu za Slovence cenzus na 200 K. Temu smo se pa mi uprli, ker bi prišla s tem v nevarnost slovenska narodna posest. V kmečki skupini je goriška okolica, ki ima okrog 65.000 ljudi, volila 2 poslance, kakor drugi okraji, ki niti polovico toliko ne štejejo. Zato smo dosegli, da se število mandatov v goriški okolici za kmečko skupino zviša na tri. Za to so Lahji zahtevali še enega za Furlanijo.

V skupini mest in trgov bo odslej volilo mesto Sv. Križ na Vipavskem, Komen, Sežana in Nabrežina. Laški mestni okraji so se združili v en okraj s 4 mandati.

To je za Slovence udarec, ker izgube upanje, da bi odločevali pri volitvah v Gorici. To so Lahji zahtevali, ker se boje socialistov. Poleg dosedanjih skupin se je ustanovila še ena splošna skupina z dvema okrajema in 6 mandati: 3 mandate dobe dobe Slovenci, 3 Lahji. To je tudi krivično. A naj bi bil dr. Treo, ki se sedaj dela ogorčenega, tedaj stavil kak predlog. Več ni bilo mogoče doseči, ker je za take sklepe treba dve tretjinske večine, a Slovencev nas ni niti polovica. Taka modrost je v glavi dr. Treota. (Odobravanje.) Ko je bilo glasovanje že o § 14., se je oglasil šele k § 12. (Smeh. Klici: Kaj je poprej delal? Je spal?) Po novi volivni reformi bo volivna pravica direktna in tajna. Lahji se nove reforme ne vesele, zato bi radi, da bi jo vlada ne potrdila in zato so tudi hoteli tako imeti, da se je iznebe. Na slabšem po novi postavi ne bomo. Od dr. Treota bi pač lahko

pričakovali, da bi poznal pravilni red dež. zbora in da torej lahko zapreči razpravo in sklepanje o zakonskem načrtu, ki ni bil 24 ur poprej vročen poslanec (kakor trdi dr. Treo o volivni prenosovi). Pri debati o vol. reformi je pokazal dr. Treo, da ga ne pozna, ker ni porabil te okoliščine. Ako ga ne pozna dr. Treo, kako moremo potem kaj takega pričakovati od njegovega varovanja? (Klici: Pa državni poslanec naj bo tak!) Govornik sklepa s pozivom, naj se zborovalci ne dajo begati, ampak naj vstrajajo za svojega kandidata dr. Laharnarja.

Gospod dekan Murovec v lepem govoru priporoča zborovalcem kandidata, ki ga pozna dobro še iz dijaških let.

Dr. Dermastia pravi, da je načelo: Kmet naj voli kmeta le tedaj pravo, ako je res zmožen za poslanca. Če zna dobro polje obdelovati, še ni dober poslanec. Tudi kmetijski učitelj zna polje dobro obdelovati, a za poslanca še ni dober. Če kdo kliče: Kmet naj voli kmeta, ker bo ta poslanec najbolje vedel, kje kmeta čevlji žuli, pomeni to toliko, kakor če bi bolnik hotel bolnika za zdravnika, ker najbolj ve, kako boli. (Odobravanje.) Na zadnjem shodu je rekel dr. Treo, da podpirata dr. Laharnarja vlada in „farški prst“. Da bi ga podpirala vlada je laž! (Odobravanje.) Kar pa se tiče „farškega prsta“ omenim, da Bog obvaruj kmeta pred odvetniškimi prsti (odobravanje), okrog katerih so kar navite laži. (Odobravanje.)

Slovesno Vas pozovljem, zborovalci, da se izjavite ali ste za dr. Laharnarja ali ne. (Viharni klici: Živijo Laharnar so pretresovali zborovalne prostore.) Ko se je vihar polegel, pravi govornik: Poglejte okoli sebe in štejte se! (Klici: Saj to ni niti mogoče! Se niti ganiti nemoremo!) „Soča“ pa bo pisala, da je bilo kakih 20 možnarjev, 20 farjev, nekaj revežev, drugo pa vse za Štrekelja. (Smeh.) Da pa se še jasneje pokaže vaša volja, naj dvigne roko, kdor je za dr. Laharnarja. (Zopet je zašumel vihar navdušenja in 600 rok se je dvignilo. Pri protiglasovanju ni bilo ni ene roke. (Zopet viharno navdušenje.) Nato govornik še opozori zborovalce na izjavo šempaskega gospoda župana v „Gorici“. Dr. Laharnar se zahvaljuje zborovalcem za izkazano zaupanje, povdarjajoč, da je njegova pol ravna pol. (Viharno odobravanje.) Predsednik gosp. Vidmar zaključuje zborovanje z živijo klici na dr. Laharnarja in dr. Gregorčiča. (Velikanske ovacije obema.)

Ko so se zborovalci razšli in so le nekateri sedeli pri mizah, se pripodi v sobo četa mladih liberalnih petelinov, ponajveč iz Vel. Žablj pod vodstvom znanega Durnika, ter so začeli vpiti kričati živijo Štrekelj. Gostje so se jim smejali. Ko so se nakričali, so odšli. Sedaj še le vemo koga ima Štrekelj za seboj. Med temi pobi je bil navzoč seveda neizogibni učitelj Možina. Taka je liberalna vzgojevalna metoda!

Zaupni shod v Komnu.

Dne 21. t. m. se je vršil v Komnu zaupni shod. Zbranih je bilo 73 najzobjih zaupnikov. Med temi so bili 3 pristasi nasprotne stranke. Zborovanje je otvoril veleč. monsieur Janez Lukežič. Predsednikom je bil izvoljen visokorodni g. Fabiani vitez v Kobdijl-Štanjelu, ki je dal besedo g. kandidatu dr. Laharnarju.

Dr. Laharnar se je predstavljal zaupnikom ter ob kratkem razložil svoj program. Obenem zavrnil je obrekovanje privržencev nasprotne stranke. Tako n. pr.: da noče biti vezan kot c. kr. uradnik, marveč, da stopi v stalni pokoj takoj, ko bi bil izvoljen drž. poslanec; ovrgele je očitanje v „Soči“, da bodo morali plačevati davkoplačevalci zanj penzijo steno, da je povedal, da obstoji njegova penzija v tem, kar se mu pridrži na mesečni plači, kakor vsakemu uradniku, katero lahko živi kot poslanec, ali pa kot zasebnik, ne da bi bili davkoplačevalci zaradi tega obteženi; pojasnil je napad v „Elinosti“, ki ga dolže, da je on kriv krivičnemu stopanju proti izgrednikom v Nabrežini ob umoru pok. cesarice; glede zastav o priliki dohoda Njeg. Vel. cesarja v Gorico l. 1903 ovrgele je obrekovanje, s tem da se je skliceval na šol. vodstva in županstva, ki morejo priznati, da niso dobila le cesarskih marveč tudi slovenskih in deželnih za-

stavice za šol. mladež; glede vpeljave slov. uradovanja pri okr. glav. v Sežani kar zanikajo nasprotniki, izjavil je, da se je začelo slov. uradovanje z večjimi občinami pod njem.

Nato je obljubil dr. Laharnar, da se bo vsestransko potegoval za blagor svojih volivcev, in da ne bode delal razlike med stanovji, ter je povdarjal slogo.

G. notar dr. Kotnik je v jedernatih besedah pojasnil važnost bližajočih se volitev in naloge prihodnjega državnega zbora posebno v ekonomičnem oziru ter povdarjal potrebo vsestranske izobrazbe drž. poslancev, ako hoče kaj doseči in veljati v zbornici, kajti poslanci brez izobrazbe se morajo rabiti le za navadno glasovanje. Takega vsestransko izobražene in skušnega kandidata pa imamo za Kras v osebi dr. Laharnarja. Nato je pozivljaj navzoče, naj skrbje, da bo slavno izvoljen.

Govorili so še gg. Stabelj, Matlikovec in Monsignor Ivan Lukežič, v soglasju in smislu s predgovornikom, na kar je predsednik zaključil shod s živjo klici na dr. Laharnarja.

Dopisi.

S Krasa. — „Elinost“ in „Soča“ je pisala, da so poslali iz Komna izvrševalnemu odboru narodno napredne stranke snoročilo, da so vsi v Komnu za Štrekelja. Resnica pa je, da je nabral občinški sluga, ki je hodil v uniformi od hiše do hiše iskat podpise, za Štrekelja le 41 polpisov zanj.

Ta poslana vest je bil le manever.

Iz Kamenj. — Čenjeni „Primorski List“. Sprejmi enkrat tudi od mene, Tvojega že osemletnega naročnika par vrstic.

To je bilo krika pretekli teden med liberalci! Vedno so stikali glave skupaj in se pogovarjali skrivnostno med seboj. Kaj pa je bilo? Razglasili so, da bo v nedeljo liberalni shod pri Rebku, da bodo govorili razni liberalni veljaki, da bodo prišli celo milostljivi gospod Štrekelj sami itd. — Jaz sem komaj čakal, kdaj bo nedelja, da bi videl tiste liberalne zverine od obličja do obličja. Žalja se mi je spolnila. Pripeljali so se, obdajala jih je tolpa njih pristavev; no tem se je poznalo, da se jim ne godi preveč dobro v službi liberalnih magnatov. Zborovanje se je pričelo. Liberalci so rekli, da so priredili shod pri Rebku na vabilo šempaskega župana. Če je to res, zakaj pa šempaskega župana zraven ni bilo? (Saj so jo potem izkupili od g. župana. Op. ur.) Govoril je dr. Treo, ter na vso moč hvalil in povzdigoval Štrekelja, češ da Štrekelj najbolje pozna zahteve in potrebe ljudstva. Prav! Priznamo, da pozna Štrekelj kolikor toliko potrebe našega ljudstva — toda ali pa bo mogel Štrekelj tudi ljudstvu pomagati? Zato se tukaj gre! Saj mi kmetje sami najbolje vemo, kje nas čevlji žuli — ali pomagati si ne moremo. Torej mi ne potrebujemo poslanca, ki samo pozna naše potrebe — ampak poslanca, ki nam bo zamogel tudi pomagati. Tak poslanec pa Vi Štrekelj — niste.

Koliko zmožnejši je g. Laharnar! Koliko širše obzorje, koliko fineji, diplomatski nastop! In razne njegove zveze z merodajnimi činitelji! Kaj je revali potovalni učiteljček proti namestniškemu svetniku? Kaj bo en filiran študent proti akademsko izobraženemu možu! Veste kaj, gospod Štrekelj, mi Vas ne maramo, pojdite drugam! Kaj se nam ponujate, ko vidite, da Vas nočem! Mi bomo volili g. Laharnarja — pa je amen!

Na zborovalnem prostoru je bilo kakih 200 ljudi. Domačinov prav malo; največ Dobravcev in Ajdovcev in nekaj Vrtovincev in Gojatev. Izmed Vrtovincev so se posebno odlikovali (po surovosti seveda) župan „Tancelj“ (mogoče bi bilo bolj pravilno „Tanzbär“), potem vedno pijani „šklaf“ in pa čevljarček „Ivanček“. Lepa kompanija! In taki ljudje bodo nam ukazovali koga naj volimo? Ne, in stokrat ne! Vipavci, na noge! Pokazimo, da znamo samostojno misliti in delati. — Mi imamo jasno začrtan program, naš program je: Vse za vero, dom, cesarja. Mi vemo kaj hočemo! Ob volitvi pokažemo, kaj premoremo in koliko nas je — liberalci pa naj se takrat poskrrijejo kakor miši v luknje.

Domačin-opazovalec.

Z Vipavskega. — (Volilni boj: Ne, no, tudi Ludvik! — Njegov svak.) — Kdo bi bil mislil, da bo kandidatura dr.

prebili svojih najboljših dni v ti temnici. Imate morda še kaj drugega na srcu?

„Nič, kaj hočem misliti na drugo, saj smo mi vedno v mislih le otroci in žena.“

„Bi pač zelo radi prebili zopet enkrat en večer med svojimi dragimi!“

„O ko bi bilo to mogoče! Zdi se mi kakor prijetne sanje.“

„Veste kaj, napravite svojim prijateljem iznenadenje. Spodaj stoji moj voz, peljete se domov in voščite dragim veselo Veliko noč.“

„Nikar se ne norčujte iz mene“, je vzdihnil bolestno ujetnik.

„Čisto resno, stvar vzamem nase. — Paznik odprite vrata! Guverner, moj brat, dovoljuje.“

„Ali je res, ali se mi res skazuje taka milost? Prosim sporočite guvernerju, da ne bom zlorabil njegovega zaupanja. V eni, k večjemu v dveh urah sem zopet nazaj in z veseljem prestanem zaslužno kazen.“

Pobočnik je spoznal, da ujetnik govori resnico in da se mu sme popolnoma zaupati. Položil mu je roko na ramo in nadaljeval: „Veste kaj, mislim, da se ne spodobi na tako vesel in svet večer se voziti okoli; zato pa, ko pridete

domov, ostanite doma. Če bi bili pametni bi se Vam pač ne bilo nikdar treba tako voziti. Takaj imate še en papir“ — in podal mu je pomilostilno pismo — ker vam po predpisih ne smem dovoliti tukaj nobene luči, preberite ga doma. Sporočite svojim, da želim vsem prav veselo Veliko noč.“

Pobočnik je odšel. Ujetnik je za trenutek skoraj okamenel. Paznik je spremil ujetnika na dvorišče. Res tu je čakal voz; kmalu sta oddrdrala proti domu.

Izenadenja in veselja pač ne more popisati pero, ki ga je napravil na domače nepričakovan prihod Benijev. Veselje je priklopilo do vrhunca, ko je prebral Beni pomilostilno pismo. Kako hitro se je spremenilo vse; prej je veselje drugih sekalo njihovim srcem rane; pogled na oživljajočo se naravo je rodil v njihovih srcih bolest, kajti čutili so prazno, pusto, mrzlo zimo v njih. Da še veseli „Aleluja“ jim je bil dvorezen meč! In sedaj? Vse je oznanjevalo novo življenje, narava, okolica, pred vsem pa veličastna himna, ki nam kliče v spomin, da bo minul ves trud, da bomo tudi mi vstali k novemu življenju.

Laharnarja spravila na površje ljudi, katerim bi morala biti nevidnost največji ideal. Tako smo se začudili, ko smo zagledali na volilnem shodu pri Rebku minolo nedeljo znanega bivšega župana sežanskega Ludovika Mahorčiča. Kar strmelimo pa, ko je ta bivši župan žalostnega spomina našel toliko srčnosti v sebi, da je odprl svoja mladeniško neizkušena usta ter začel grajati vzorno delovanje bivšega sežanskega okraj. glavarja dr. Laharnarja. Nepredvidno siljenje v javnost takih ljudi, iz katere znači največjo dobroto nemški izraz: Schwamm darüber! (molčimo o tem!), je pač naravnost vrstolomno početje. Mi hočemo imeti za danes z označenim Ludvikom še usmiljenje in se zadovoljujemo na njegovo srečo le s površnim potipanjem. Obljubujemo mu pa, ako se predrzne še enkrat stopiti v tem volilnem boju v ospredje, da nam preide vsa usmiljenost. Neizkušeni fante Ludvik, kateremu bi bil lahko vsak pastirček za učitelja, kako se služi vsakdanji kruh, se je predrznil dr. Laharnarju očitati, da ni pustil najboljših spominov kot okrajni glavar na Krasu. O ti žaba, ti! Dr. Laharnar je imel kot okr. glavar le en ideal: blaginjo ljudstva; on je na podložnih uradnikih fakično kazal, kakošna mora biti uradništvo za ljudstvo in ne narobe; on je n. pr. zahteval, da mora biti vsaka uradna uloga v treh dneh rešena; on je bil toliko do brotnik Kraševcem, da mu je izkazalo hvaležno ljudstvo s častnim občanstvom tako mnogobrojno čast, kakor je ni vžil morda še noben slovenski okrajni glavar! In takega zaslužnega in uzonega moža se upa grajati magnatsko vzgojeni poba, ki ni javni blaginji doslej nič koristil, ampak le škodoval. No, da ni dr. Laharnar za takega župana, ki je imel županstvo le za šport, ki je kazal o županskih dolžnostih čudne pojme (za danes ne rečemo več!), zapustil najboljših spominov, prav radi verjamemo. Čudimo se le kako morejo ljudje tako otročje klepetanje poslušati in potem pa še „resni“ „Edinosti“ sporočati! Takih kričavcev Vipavci prav nič ne potrebujemo, v tem smo bogato preskrbljeni z našimi Vrčoni, Možinami, Mrmoljami itd.

Najbolj interesantna točka našega „volilnega“ shoda je bila izjava Ludvikovega svaka dr. Treota, da ni „Soča“ organ naše „napredne“ stranke. Ta pa je vredna en groš! A gosp. urednik! Vi ste že v zadnji „Gorici“ postavili pred zrcalo dr. Treota in Gabrščka, vprašajoč: „kdo laže?“ Jaz mislim, da prvi ne govori resnice. Znano je, da je „Soča“ lastništva Gabrščkova, da je torej njegov organ; znano je tudi nam na deželi, da le Gabršček gospodar „naprednih“ denarnih zavodov, torej tudi dr. Treota in vseh mladih „inteligentov“; znano je, da je hotel dr. Tuma Gabrščka s tega oblastvenega sedeža vréti, a ni šlo. Torej je Gabršček gospodar cele „napredne“ stranke in njegova „Soča“ nje glasilo! Amen.

Z gorske planote. — Vihar volilnega boja divja po kamenitem Krasu, kakor pred časom na bojišču v Mandžuriji. Pri nas na Tolminskem je pa še po večini — mirno. Človek bi skoraj ne verjel, da bo 14. maja že odločilni boj. — Delujejo le „tajinstveni odbori“, namreč liberalne stranke. V gostilni „Matevža“ je pred kratkim zboroval nekaj tak odbor, obatoječ iz „Podčikuca“ iz Sp. Tribuše, Mateuža, mali „Pargarček“ in trije vlovljeni — „analfabeti“. — Začelo se je posvetovanje, zborovanje, živahna debata; zedinili so se morali za kandidata, katerega ima ta „veliki“ zbor nasvetovati liberalnemu „ministerstvu“ v Gorici. Šlo je trdo! Celo liberalna „gmajna“ nima moža, katerega bi bilo vredno voliti, in kateri bi bil zmoeven v prihodnjem državnem zboru — razrušiti zakonsko vez in doseči brezversko šolo ter s tem rešiti našo „omikano inteligenco“. — „Tolminski kmet vseh kmetov“ Gabršček je „pozabljen“. Po hudi debati sklenil je ta slavni zbor: „Tukaj ne poznamo moža, katerega bi predlagali za kandidata. Visoko vodstvo „narodne napredne“ stranke naj nam blagovoli postaviti kandidata, katerega bomo volili“. — To „adreso“ je ta šestorični odbor častno podpisal ter poslal Andreju Velikemu v Gorico.

To dokazuje koliko da odločuje ljudska volja pri „napredni“ stranki, o kateri tako rada piše „Soča“ in še v „Primorcu“ št. 12 pišejo, da se za soško dolino še vrše posvetovanja med zaupniki, da boče odločila ljudska volja kandidata. V resnici pa bi se morala glasiti dotična

notica: „Za soško dolino se še priprava Gabrščkov štab, — kdo bo poskusil srečo. — Kar Gabrščkov štab sklene, to potem velja za celo liberalno deželo. Kakoršnegakoli kandidata bo isti štab potisnil v soško dolino, ali bodo v boj zanj vsi podložni sluge liberalne misli Gabrščkove, in mnogo od njih zapeljanih.

Mnogo jih gre slepo za liberalci, o katerih mislijo, da so požrli že vso učnost in znanost, in da niso sovražniki vere, pač pa učeni „reformatorji“ kat. cerkve, kateri se ne pustijo več slepariti in komandirati od f.... Posebno naša mladina dre v pogubo.

Samovestno mislijo ti ljudje, da je vsa učnost poosobljena v njih, a so le „dediči“ že izrabljenih liberalcev iz vseh stoletij, bodisi pod tem ali drugim imenom.

Tudi leta 1867 bili so liberalni poslanci na Dunaju v parlamentu, se ve da ti niso bili Slovenci, ampak Nemci. V nekem odseku državnega zbora so hoteli odpraviti avstrijskega poslanca pri papežu. Toda temu se je upiral ministriki predsednik, čeravno protestant — Benst. Z liberalnimi zakoni so vzeli cerkvi nadzorovanje šol, uvedli bi bili radi takoj splošni civilni zakon t. j. razdružitev sv. zakona itd.

Take in enake postavbe zahtevajo tudi naši slovenski liberalci. Zato pa tudi kličejo ves pekelj na pomoč proti možem katoliškega prepričanja. Kakor od strele so zadeti zdaj, ko se jo prikazal na bojno pozorišče g. dr. Peter Laharnar, katerega zmoevnosti presegajo daleč ves liberalni aparat. — Ti slovensko ljudstvo pa pokaži 14. maja, da si zavedno in da dobro poznaš — „duh časa“.

Planjave sin.

Cerkno. — „Soča“ z dne 23. t. m. je obvestila svet o občnem zboru takajšne „Narodne Čitalnice“. Pri volitvi odbora je po „Soči“ zmagala tuk. „napredna“, ki si je bila že na lanskem občnem zboru oprijela večino odbora. To je vse res! Priporočiti je pa treba, da je cerkljanska „napredna“ lani in letos slepila tukajšne dobromisleče možje in mladeniče z geslom „neutrlnosti“, češ da je nepristranska. No, vsem onim, kiso to kedaj verjeli g. dopisnik v „Soči“ osle kaže: češ kako naj bo cerklj. nar. čitalnica nepristranska, ko se jo vendar vdeležila „napredna“ (tako g. dopisnik!) vesolice v Tomlinu, je pa III. katoliški shod v Ljubljani popolnem prezrla! Na vem sicer, kaj poreče na to vodja tuk. neutrlnikov, g. Vaclav, a mi g. dopisnika iskreno zahvaljujemo za dragoceno izjavo, da cerklj. narodna čitalnica v „napredni“ rokah služi napredni misli in nje načrtom. Sicer se je ta „napredna neutrlnost“ očitno dosti pokazala že na samem občnem zboru. Slučajna večina je namreč doslejna pravila na geslu: „vse za vero, dom, cesarja“ proglasila za strankarska; vero za duhovsko — stanovstvo! Ista večina je napominano geslo načelno in dejanski odpravila, ker je predložila premembo pravil brez — verske podlage, dasi to pot še ni bilo za tako premembo potrebne dvetretlinske večine. Kljub temu je g. dekan želel ostati v društvu. Izjavil je, da ve, da nekaterikom, ki so v društvu (mnogi trdijo, da vsaj polovici napredne večine) je sv. cerkev premagano stališče; omenil je da je izkusil, kako se dotični, čeprav vabljeni, izogibljajo javnih, poljudno — znanstvenih razprav, kjer bi se mogli kosati z razlogi; upal je, da bi se predavani, ki bi jih odslej kot član društva prirejal na društveno ime, udeleževali obe stranki in je prav za to staval le en pogoj, proti kateremu bi se dalje bil ud čitalnice, namreč: da se ne naroči več bogomrzi, naravnost bogotajni „Sl. Narod“!

Kako sodi g. dekan o „Soči“, je čisto jasno iz njegovih na občnem zboru izgovorjenih besed, ki so silno učinkovale na vse pričujoče dobromisleče. Rekel je doslovno: „Soča“ veruje da ni Boga in v tem pogledu res ni brezverska, a „Sl. Narod“ niti te vere več nima, on celo za gotovo ve: da ni Boga! — Nato je citiral iz dotičnih štev. „Sl. Naroda“ od meseca januarja 1906, ob priliki predavanja Häcklovega učenca Grošlja v mestnem domu v Ljubljani. Sporočilo v „Soči“ je tudi sicer dokaj pomanjkljivo in netočno. Zato pa pokažemo širšemu cerklj. občinstvu celotno sliko cerkljanske napredne duše, kakor smo jo fotografirali na zadnjem občnem zboru tuk. čitalnice, na velikonočni pondeljek popoldne v dvorani našega gospodarskega doma. Takrat na svidenje. Sestal se bo pripravljavni zbor za toli potrebno

„Katoliško slovensko izobraževalno društvo“ v Cerknem!

Ločeni smo. Za trdno smo prepričani, da je cerkljansko polovičarstvo na obeh straneh na praznik sv. Jožefa bilo pokopano za vselej. Naj v miru počiva in naj ne vstane več! Najgrši možki — je polovičar! Mi pa korakamo naprej — na desno; nasprotniki, kojih precejšen del, kakor že napemmano zgorej, je že osebnost ločen od cerkve, pa — na levo! Neutrlniki, ki imajo še kaj vere, pripadejo nam, ostali pa postrežejo ostanke krščanstva in postanejo celi ljudje kojih cerkev je krčma in evangeli: „Sl. Narod“. Ljudstvo cerkljansko je — na naši strani, na strani Krista — Boga. Zato: Z veseljem na delo!

S spodnjega Krasa. — (Kronika shodov na spodnjem Krasu). — Navdno ljudstvo ni poznalo, celo niti pravilno ni znalo izgovoriti ime svojega poslanca. Sedaj pa se nam obeta „zlata doba“ preporoda Slovencev.

Razni „osrečevalci“ se potikajo od vasi do vasi, in hočejo ljudstvo potegniti iz teme neznanja in je povzdigniti nad vse moderne eksaltirance. Ljudstvo je dobilo sedaj toliko prijateljev, rodoljubov, ki je bogajo in mu mešajo pojme, da ne ve v svoji nedolžni prostosti, komu bi verjelo. Cela stvar se mi zdi podobna ciganskemu semnju, kjer najdražje proda oni svojo slabo robo, kdor jo najbolj ponuja in da ga še ne poznajo.

Evo par vzgledov:

Na Brjah pri Gorjanskem je bil pri ondašnjem g. županu socij. demokraški shod. Kopač je ponujal svojo judovsko robo. Ta je seveda predobro znana vže Kraševcem od prejšnjih strajkev. Zato se niso dali premotiti presladkim Kopačevim bosedam. Vprašanju: „Kdo me bo volil za državnozbornskega poslanca?“ so dvignili samo trije svojo roko in čest Breem — nihče izmed njih. Kopač je stisnil rep med noge in jo popihal ves poparjen nazaj v Trst.

Soc. demokr. shod v Vižovljah pri Mavhinjah. — Smola pa je smola Judovskemu agentu Kopaču se ni posrečilo niti obdržati pravega shoda, ampak so ga naglasi v beg domačini in Mavhenci. Enake slučaje doživlja sedaj isti „prijatelj kmetov“ tudi na Kranjskem.

V Devinu je poskusil socijalnodemokraško srečo nekitalijanski mokač. — Mnogo se je bobnalo in vabilo, no brez uspeha. Nekaj lačnih nezadovoljnih mu je šlo na limanice, ali ko se je pritoževal, kako malo je v Devinu zanimanja za socijalizem, rekoč: „Ko bi far v cerkvi kaj naznanjal, bi ga vsi z odprtimi ustmi poslušali, enega poštenega moža pa se ne pride niti poslušati“ — tedaj so neke mladenke začele kričati pri vratih: „botlega, botlega!“ in zapustile z silnim smehom zborovališče. — Isti je iskal pozneje slovenske delavce po gostilnah, no tudi tu je odšel krotkih rokavov.

Dne 24. t. m. je bil v Brestovici (gornji) pri prošnjem županu krčmarju Pericu (105) socijalno demokraški shod. — Kopač, ta delavski „prijatelj“, je udrihal po „farjih“, našteval kmečke in delavske potrebe in snubil za volitve. — Mislimo, da trezni Brestovci mu ne pojdejo na lim! Take „odrešenike“ bi se moralo z biči izgnati iz vasi!

V nedeljo 24. t. m.) je bil v Devinu zopet shod v hotelu g. Plesa. Na shodu se je snubilo v rokavicah za propadajočo liberalno Gabrščkovo stranko. Ubogi ljudje, ki se tako lahko dadó zavesti v brezvestno stranko. Pod pretvezo, da se tu dela skupno bodisi liberalci ali klerikaleci, „za narod“, se je izvolil krajni odbor, kojemu načeluje odbornik narodno — napredne (liberalne) stranke g. hotelier Ples. Podpredsednikom je izbran g. župan Josip Pahor, tajnikom g. Ferdo Herkov itd.

Ubogo slovenstvo ob Adriji! Ako si do sedaj le životarilo, ko smo se skupno za te borili, in mnogo za te žrtvovali, izkoplje ti sedaj liberalizem gotov grob.

Dne 21. t. m. je bila v Brestovici volitev župana. Tudi tu se je začelo daniti. — Načela in sicer katoliška povsod zmagujejo. Čast zavednim in nepodkupljivim Brestovcem, ki so si izvolili županom toli spoštovanega in priljubljenega moža Filipa Semoliča št. 9. Boljša polovica dobrega starašinstva bo gotovo skrbela, da se oživi ta tako zapuščen del Krasa, bodisi po notranji organizaciji, bodisi po javnih delih. Brestovica je gotovo ena najzanemarnjših vasi na Krasu!

Pa še to moram ob tej „priložnosti“ povedati: Pri Koradinu so si poiskali neki umovičiči slanino in jo odnesli po noči, ne da bi gospodarja, ki je pustil odprto hišo in šel v krčmo, vprašali prej za dovoljenje. Pri drugi hiši „pri Lovdonu“ pa so vzeli kruh, dobro vedoč, da razvajena usta ne morejo enega brez družega vživati.

Iz Benečije. — Nove sv. maše v Prosidu na Beneškem se je udeležilo okoli 3000 ljudi. Še več bi jih bilo, da ni bilo v postu in bi ne bilo vreme in slaba pot zadrževala. Veleučeni g. Ivan Triško je posvetil zopet g. novomašniku J. Škurja lepo pesem v 10 kiticah, ki je bilo tiskana v Vidmu. Novomašnik pojde po vel. noči v svojo službo na Staro goro, od koder bo oskrboval duhovnijo Celo („Sciala“) pod Staro goro. Tudi za bodoče se obeta beneškim Slovincem več vnetih slov. duhovnikov.

Darovi.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Vicenc Košir 1 K, Luka Dugar 2 K, dr. Andrej Pavlica 5 K. Bog poplačaj stotero!

Za novo župnijsko cerkev presv. Srca Jezusovega darovali so sledeči p. n. gg.: Ant. Bratina, vikar 2 K; uprava „Dr. prijatelja“: N. N. 10 K; N. N. 1 K, Karol Lenardič posestnik v Kanalu 4-20 K; Jos. Martelanc župnik na Proseku 4 K; Občinsko glavarstvo Kastav 100 K; Fr. V. iz Gorice in J. B. iz Zalošč 4 K; Šebreljaka štedilna posojilnica 10 K; Dr. Ferd. Rojic iz Zalošč 21 K; Dr. Anton Wattovaz, žup. 5 K; Terezija Komavli iz Pevme 20 K; Občina Vel. Zabljo 19 K; Ana Trpin iz Pevme 5 K; Kat. Komavli iz Pevme 4 K; Zbirka odbornic in gojenk „Zavoda sv. Nikolaja“ v Trstu 50-50 K. Iz Pevme: Neimenovana oseba 4 K, in Jožefa Primožič 2 K; Ant. Slamič zbirka 21-60 K. — Bog povrni!

Ujudno prosimo vse one p. n. g. kateri ne morejo odzvati se naši prošnji, da blagovolijo vrniti nam tiskovine! Zadržuje napisati na zavitek: „ne sprejme“. J. Budin, v Sočrgi (Istra).

Novice.

Veselo aletujo želi vsem svojim naročnikom, čitateljem in prijateljem „Primorski List“.

Kandidat za goriško okolico.

V četrtek dopoldne se je vršil v prostorih »Goriške zveze« lepo obiskan shod kmečkih in delavskih zaupnih mož iz goriske okolice. Zastopane so bile po svojih zaupnikih vse občine volivnega okraja. Shod je soglasno in ob velikem navdušenju proglasil kandidatom sodnega tajnika Josipa Fona.

Izjava. — Izvedel sem, da se je gospod deželni poslanec A. Štrekelj na shodu pri Rebku dne 17. t. m. izrazil, da je sklical shod na povabilo šempaskega župana in drugih.

Izjavljam, da imenovanega gospoda deželnega poslanca in kandidata za državni zbor ne poznam, niti mu nisem pisal, torej z dotičnim shodom nimam nobenega stika in tudi nisem bil tam navzoč.

Imenujejo me tudi tuintam člana izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke. Izjavljam, da me za ta posel ni nihče nagovarjal, niti se nisem sam ponujal in zato sploh ne vem, kako sem prišel do te časti.

Še m p a s, dne 21. marca 1907.

V. Leban, župan.

Ta izjava označuje dovolj liberalno kričavost. Vse liberalno vpitje je le slepilo, ki naj prepriča volivce o moči liberalne stranke. Ne verujte ničesar liberalcem, najsi potem že kriče po shodih, ali pa pisarijo po svojih listih. Ta izjava govori o tem dovolj jasno.

Simona Gregorčiča razglednice. — Draštvo „Šolski Dom“ je dalo tiskati razglednice pesnika Simona Gregorčiča, ki predstavljajo pokojnika v raznih dobah njegovega življenja, namreč kot matu-

ranta, bogoslovca, novomašnika ter duhovnika v 40. in 50. letu njegove dobe (1894). Razglednice se dobivajo v „Narodni tiskarni“ v Gorici in sicer: 100 kosov za 6 K; 50 kosov za 3 K 50 v; 10 kosov za 80 vin. in posamezne razglednice po 10 vinarjev. Rodoljubi, sezite po razglednicah, ki kažejo pesnika v raznih dobah in so ob enem okrašene z izbranimi kiticami iz njegovih poezij.

Vspored božje službe velikega tedna v Veliki cerkvi. — Veliki četrtek. Ob 8½ predp. kor; ob 9. pontifikalna maša, blagoslovljenje sv. olja, procesija k božjemu grobu — Vmičvanje nog. Ob 4. popold.: Pete jutranjice in Miserere. — Veliki petek. Ob 6. predp.: slovenska pridiga. Ob 9. kor; ob 9½ božja služba. Ob 4. popold.: Pete jutranjice. — Procesija z relikvijo Sv. Križa, italijanska pridiga. — Velika sobota. Ob 8½ predp. kor; ob 9. blagoslovljenje ognja, krstne vode itd. Ob 10½ slovesna sv. maša. Ob 4. popold. kor, ob 4¾ Vstajenje s procesijo.

V soboto popoldne je vstajenje ob 6h pri Sv. Ignaciju na Travniku; ob 7h na Placuti in pri Kapucinih. V nedeljo jutraj ob ½6h na Kostanjevici in pri sv. Roku.

Družba kričočev in „farbarjev“ se mora imenovati vse, kar se poti in peha po časnikih in shodih za Štrekeljevo kandidaturo. Ako bi naše ljudstvo vedelo, koliko resnice je za vsem tem vikom in krikom, bi strmelo nad brezvestno drznostjo, s katero je hočejo slepiti. Izjava gosp. župana šempaskega Lebana nam je za nekaj časa dvignila zagrnjalo, za katerim mora tičati čuda „farbanja“ in neresničnosti. Prosimo, ako izrablja celo g. kandidat z nečuvstvo lahkodušnostjo neresnico za svojo stvar, kaj smemo pričakovati še le od različnih Treotov, Pucev, Vrčonov, Mozin, Mrmolij, Caharij, Mahorčičev, itd! Kje je tu politična poštenost, politična moralita? Da je naši „Soči“ kaj takega vsakdanji kruh, dokazali smo že nešteto krat, zadnjič v aferi našega pesnika, a radi bi vedeli, kako se počuti v tej lepi družbi tržaška „Edinost“, to je ona „Edinost“, katera bi

rada veljala za vzor časnikarske poštenosti in resnicoljubja? — Kako je mogel g. Štrekelj pri Rebku reči, da je prišel na vabilo dveh (pač pičlo številce!) županov, ko ni bilo (za enega že gotovo vemo) na tem nič resnice? Misliti si je pač mogel, da ga utegne dotičnik na laž postaviti. Kako naj se šele zanesemo na izjave teh ljudi o stvareh, o katerih se ne moremo prepričati? Zatorej Vi volivci na Krasu in v Vipavi, pazite dobro, komu daste svoj glas 14. maja, da se Vam ne bo pozneje enako godilo! Dunaj je daleč!

Najbolje informirana „Edinost“ se v novejšem času bavi kaj rada z goriškimi razmerami. Nihče bi ji tega ne zameril, ko bi bila njena poročila objektivna in resnična. A žal, da „Edinost“ barva in zasakuje skoro vse vesti z Goriškega po svoje, to je enostransko. Bahala se je sicer vedno s svojim nadstrankarstvom, a zdaj stoji z obema nogama v grdem političnem strankarstvu ter je v goriških zadevah le nekaka podružnica Gabrščekove „Soče“. Njena poročila o Laharnarjevih in Štrekeljevih shodih bi delala čast lažnjivi „Soči“. Goriško deželo pozna tako malo, da je predstavila nedavno g. kurata Goloba v naši Podgori v — Istro; v današnji štev. pa čveka, da se zavzemajo za kandidato g. Mihaela Gabrijelečiča v goriški okolici posebno kanalski volivci! Revica ne ve niti tega, da kanalski okraj ne vliči z goriško okolico! Vkljub tej neodpustljivi nevednosti vlika svoj nos v naše razmere in skuša volilce begati z neresničnimi vestmi.

Socijalni demokratje so v nedeljo imeli shod v „Trgovskem domu“. Govoril je sodrug Ropas o „narodu in delavcu“ ter dejal, da je vera v Boga le izrodek človeške domišljije. Oglasil se je k besedi tiskar Gabršček, ki je dejal, da se v tem strinja z liberalci, se zaganjal v „farje“ in rekel, da kmečki stan ne bo rešil slovenskega naroda. Poglejte hinavščino! Kadar pa pridejo liberalci med kmete agitiraj za volitve, takrat pa kriče: „Kmet je podlaga narodu! Kmet naj kmela voli!“ Ko pa kmetov ni zraven, takrat pa pravijo, da kmet ne bo rešil našega naroda. Gabršček pa je to zato

govoril, da bi se prikupil socialnim demokratom in jih pridobil za volitve. Njegov govor pa je bil tako bedast, da so mu socialni demokratje kar naravnost rekli da „farba“. — Socijalni demokratje proglasili za svojega kandidata v okolici nekega Milosta, ki pa zna komaj usta odpreti. Kmetje, zapomnite si, kar je rekel soc. demokrat Ropas o veri in Gabršček o vas!

Cerkveno oskrbnništvo župnijske cerkve na Placuti noče ali pa ne more napraviti reda v cerkvi. V ponedeljek, dne 25. t. m. že zopet ni bilo g. organista Seghizzija pri prvi sv. maši. Da so take razmere nezdrave, uvidi pač lahko vsak. Mogoče se tolažijo gospodje s tem, da imajo slovenski farani trdo in zdravo kožo, ker udrihajo po njej s takim početjem, oziroma zanemarjanjem svojih dolžnostij. Škandal! Nikdar ne moremo in nočemo dopustiti, da bi trpela služba božja zaradi brezvestnega ravnanja omenjenega g. organista.

Kako znajo lagati liberalci. — Da liberalci hitreje laže ko pes teče je znana stvar. Poglejmo le poročila njihovih listov o volivnih shodih. Mi smo se kot resni časnikarji potrudili, da nudimo svojim čitateljem kotikor mogoče objektivna poročila bodisi o naših, bodisi o liberalnih shodih. Liberalcem pa ni za to, da bi povedali svojim čitateljem resnico in jih nepristransko obvestili o resnici, ampak njim se gre le za to, da slepe svoje čitatelje ter jih prepričujejo, kako mogočna je liberalna stranka. Dokazi! O našem shodu v Ribembergu je prinesla „Edinost“ skrajno neumno poročilo ter nam dovolila 200 zborovalcev, „Soča“ pa o shodu sploh ni poročala, ampak le zmerjala in zabavljala ter povedala, da je bilo na shodu le 100 ljudi. „Edinost“ pravi 200, „Soča“ 100. Komu verjeti? Vsi, ki so bili na shodu, bodo pritrdili, da je bilo na shodu navzočih mnogo čez 300 zborovalcev ter da smo mi poročali resnico. Nadalje smo prinesli mirno in stvarno poročilo o liberalnem shodu pri „Rebku“. Kolikor nam je došlo informacij, vse soglašajo v tem, da ni bilo pri „Rebku“ več ko 150—200 ljudi, izmed teh pa malo Vipavcev ampak precej liberalcev s Krasa in tudi s Kranjskega.

„Soča“ pa poroča, da je bilo na shodu 400 Vipavcev. — Tu se vidi, koliko vere gre liberalcem. Njihovo vpitje nas ne spravi iz ravnodušja. Mirno, odločno, a s poštenim orožjem gremo v boj za zmago svojih načel! Kdor misli s svojo glavo, gre z nami!

Iz česa se socialisti norčujejo? — Predzadnjo nedeljo je na socialno-demokratskem volivnem shodu v Cirknici na kranjskem govoril kandidat Kopač iz Trsta in se norčeval iz sv. popotnice! Navzoči sodrugi so se režali in krohotali. Med temi tudi neki 60-letni mož. In glejte! Ko je ta mož prišel domov, je začel tožiti, da mu je slabo ter je kmalu umrl — brez sv. popotnice.

O železnici Sv. Lucija-Idrija je včeraj popoldne govoril pri Sv. Luciji ljubljanski župan Hribar. Povedal je, kaj se je v tem oziru že ukrenilo. Poslušalcev je bilo precej, a so pričakovali več kakor pa so slišali.

— Gosposka ulica se bo odslej imenovala: Via Carducci. Tako je sklenil v soboto na županov predlog občinski svet.

dr. Izobraževalno drnštvo „Soča“ pri Sv. Luciji priredi 1. aprila, na velikononočni praznik v prostorih g. Muniha koncert s tamburanjem in petjem. Prijatelji društva dobro došli!

— Umrla je v Gosposki ulici v noči od četrta na petek gospa Ana Novič, stara 55 let, soproga krojaškega mojstra. Pogreb je bil v soboto popoldne ob ½6. Svetila ji večna luč!

Kaj dajemo mi državi in kaj država nam. — Koroško plačuje davkov blizu 11 milijonov, država ji plača 5 milijonov. Torej plačuje Koroško državi nad 6 in pol milijona. Kranjsko plačuje davkov 18 milijonov, država ji daje le pet milijonov, torej plačuje Kranjsko državi nad 12 in pol milijona. Primorsko plačuje državi blizu 67 milijonov, država vrača Primorskem 11 milijonov, torej plačuje Primorsko državi 56 milijonov. Štajersko plačuje davkov 46 milijonov, država vrača deželi 14 milijonov, torej plačuje Štajersko državi 32 milijonov. Slovenske dežele plačujejo državi skupaj 108 milijonov kron.

Račun

zastavljalnice in ž njo združene hranilnice za leto 1906

Imetje	K	h	Dolgovi	K	h
Denarnični račun	66387	09	Račun preostankov zastavil	3214	21
Račun dragocenih zastavil	270064	50	„ ustanovne glavnice	292397	12
„ navadnih zastavil	25332	50	„ hranilnih vlog	19256643	38
„ obresti	9803	—	Tekoči račun	14594	24
„ inventarja	100839	16	Račun kolekov	17	02
„ vrednostnih listin	2553329	22	„ tujih denarjev	9511	75
„ posojil	15802447	37	„ pokojninskega zaloga	68920	67
„ posojil na vrednostne listine	43174	91	„ posebnega rezervnega zaloga	295994	70
Tekoči račun	953062	31	„ navadnega rezervnega zaloga	238486	09
Račun predplačil	7367	67	„ posojilnih obrestij	12455	05
„ posestev	146153	93	„ upravnih stroškov	75	20
„ najemnin	1511	67	Zastanek leta 1905	1	20
„ v varstvo sprejetih polog	2	—	Za dobiček leta 1906	81135	94
„ hranilnih knjižic	311	20			
„ inventarja	6064	56			
„ pokojninskega zaloga	66854	11			
„ navadnega rezervnega zaloga	220741	37			
Svota	20273446	57	Svota	20273446	57

Denarni promet leta 1906 znaša K 24,255.236·29

VODSTVO.

Pogumen Slovenec. — Zadrski listi so priobčili javno zahvalo gosp. pomorskemu poročniku Metod Kochu, rodom Ljubljancu, ki je svojo vstrajnostjo in pogumnostjo pomagal rešiti parobrod „Obrovač“ z 11 potniki tik otoka Murtera na morju. G. poročnik linijskega broda M. Koch se je 11. t. m. vračal iz Zadra v Šibenik po morju, ko je nastal grozen vihar. Po tri ure trajajoči borbi se je posrečilo parobrod rešiti. Okrajni glavar Jos. vitez pl. Rešetar, c. kr. namestniški svetnik v Šibeniku izreka v imenu sopotnikov na parobrodu „Obrovač“ pristrčno zahvalo našemu rojaku Kochu, ki je junaško podpiral kapitana Kliškiča.

— **Telegramske dopisnice** name-rava uvesti avstrijska poštna uprava. Posredovanjem teh telegramskih dopisnic bi obvestila, ki bi ne presegala 10 besedij, bila brzojavljena za znižano pristojbino 50 vinarjev. Brzojavke, ki bi obsegale nad 10 besedij se bodo tudi lahko oddajale po telegram. dopisnicah, pač pa se bo moralo na dopisnico prilepiti toliko znamk, za kolikor bo množina besed presegala znižano pristojbino.

— **Radeckega veteran.** V Zgornjem Tuhinju na Kranjskem je bil pokopan 20. marca Martin Koncilija, ki se je vojskoval pod Radeckym ter dosegel starost 83 in pol let. Lani je prošl za Radeckjevo ustanovo ter se celo leto nadejal in veselil denarja, ki je imel z Dunaja zanj priti, pa prošnja še danes ni rešena. No, sedaj mu za tako podporo ni mar.

— **Panama v hrvaškem saboru.** Zagrebški listi poročajo, da so v prejšnjem saboru saborski predsednik Vaso Gjurgjevič, dr. Aleksander Egersdorfer in Teodor Kuzmanovč vsi člani bivše meščanske večine, nepooblaščen dvignili v obliki posojila 150.000 K iz saborske blagajne, katerih niso nikdar obračunili. Poslanci stranke prava sedaj zahtevajo, da se ta svota od imenovanih bivših poslancev izterja.

— **Izlet v Dalmacijo** napravijo o Veliki noči vsi poslanci hrvaškega sabora, ki pripadajo novemu kurzu. S tem hočejo demonstrirati za zvezo Dalmacije s Hrvaško. V Dalmaciji bodo izletniki slovesno sprejeti.

— **Osemnajsti mednarodni evharistični kongres** bo v Metzu od 6.—11. avgusta. Začel se bo s slavnostnim izpredovanjem katoliških društev, posvetovanja se bodo vršila v nemškem in v francoskem jeziku.

— **Profesor univerze v Tokiju,** glavnem mestu Japonske, grof Okuma, se nahaja na poučnem potovanju po Evropi. Te dni je bil na Dunaju, kjer si je ogledal razne zavode; zlasti ga je zanimala naša konsularna akademija. — Ne vemo če pridejo ravno iz dunajske konsularne šole najboljši diplomatje na svetu...

— **Prerok Elija** — je umrl še-le te dni v Amerik. Ustanovitelj judovske družbe Zionistov, dr. Dorvie, ki je bil znan pri judih pod imenom „prerok Elija“, je umrl Čikago.

— **Kaj je dražje, konji ali avtomobil?** — Že večkrat se je pretresavalo vprašanje, stane li več vzdrževanje avtomobilov ali pa vozov in konjev? Neki angleški sportman je leto dni delal poskus in na temelju teh izkušenj je prišel do nastopnih vspehov: stroški za vzdrževanje avtomobila od 16 konjskih sil so znašali na leto 3680 mark, stroški kočije z dvema konji 3660 mark, torej 20 mark manje. Temu nasproti je treba pa pripomniti, da je avtomobil prevozil v letu 6517 angleških milj, kočija s konji pa le 2500. Ako se vzame to število v poštev, tedaj se pride do sklepa, da je vzdrževanje konj in kočije dražje nego pa vzdrževanje avtomobila.

Slovenec pred porotniki v Nemčiji. — V Ulmu na Nemškem je bil obsojen v devetletno težko ječo 57-letni krošnjar Ivan Butala iz Zgornjih Radenc na Kranjskem, ker je zabolil krošnjarja Grzetiča iz Zgornjih Radenc. Umoril je Grzetiča, ker je mislil, da ga je začarala Grzetičava žena.

— **Avstrijska vseučilišča.** — V Avstriji je osem vseučilišč in sicer eno češko, dve poljski in pet nemških. V šolskem letu 1904/05 je pohajalo vseučilišča 22374 dijakov. Pri 657 ni bilo možno natanko določiti narodnost. Nemcev je bilo 9529, Poljakov 4428, Čehov 4405, Jugoslovancev 1153, Malorusov 998, Italijanov 507 in Romanov 526. Židov je

bilo 3343. Za slovanske dijake, katerih je bilo 10.984 so bila tri vseučilišča, dočim je na 9529 Nemcev prišlo pet vseučilišč. Od tod se vidi, koliko enakopravnosti, da živajo Slovani v Avstriji.

— **„Klerikalci“ so sovražni omilki.** — Češka „Obnova“ poroča, da dijaške ustanove na Češkem, ki so jih ustanovili duhovniki, imajo ustanovno glavnico v znesku 1.487.176 gld.; letne obresti od te glavnice znašajo 49.376 goldinarjev. — Radi bi vedeli, koliko dijaških ustanov so ustanovili naprednjaki in socialni demokratje, ki se zmirom bahajo z ljubeznijo do znanstva in omike.

— **Plemenit duhovnik.** — Dr. Gerlach je zapustil skoro četrt milijona kron za ostrogonske vaške šole. V njegovi oporoki čitamo: Trpel sem glad in mraz, a ni mi žal, kajti vse, kar imam, morem darovati trpečemu ljudstvu.

— **Kmečki nemiri** so izbruhnili v Rumuniji. Naperjeni so proti judom, ki izmzgavajo kmečko ljudstvo. Judje beže na avstrijska tla. Judovski ubežniki pripovedujejo, da so rumunski kmetje ubili več judov. V Burdujeni in Buczezi so se vojaki združili s kmeti in skupno z njimi judom popili vse žganje. Ubežniki so prosili avstrijsko ministerstvo za zunanje zadeve, naj se zavzame za judje. V Ribolarni so kmetje spalili vse judovske hiše in oropali posestva. „Alliance Israelite“ je osnovala veliki pomožni odbor za judje. Bajje imajo rumunski judje pol milijona kron škoda. V Černovicah stoji na čelu pomožne akcije nad-rabinec. — Vlada je nad mnogimi kraji proglasila obsedno stanje. Po raznih krajih so vsa posestva židov uničena; škoda je velikanska. Na tisoče židov beži v Bukarešt. Občinski zastop se brani dati jim prenočišča.

Nabirajte narodne pesmi!

Obeta se nam nekaj zelo imenitnega na polju narodne pesmi. Naučno ministerstvo namerava zbrati in objaviti vse narodne pesmi vseh avstrijskih narodov, da se pozabljenosti otmo dragoceni ti biseri. Izdaja bo obsegala besede in melodije na notah. V svrhu nabiranja narodnih pesmi je ministerstvo postavilo za vsako narodnost posebne nabirateljske ali delovne odbore, ki naj vodijo nabiranje.

Za slovenske narodne pesmi je slovenski delovni odbor, kateremu načeluje vseučiliški profesor dr. Karel Štrekelj, izvršil vsa pripravljalna dela in razpošilja prav kar po vseh slovenskih krajih „poprašalne pole“ in „osnovna načela“, hoteč pred vsem zaslediti vire, kje je dobiti še narodnih pesmi, in pridobiti čim največ posameznih nabirateljev in zapisovalcev. „Poprašalne pole“ in „osnovna načela“ so se v 15.000 izvodih deloma že razposlala, deloma se še razpošiljajo. Ali pravega vspeha je pričakovati samo, ako se vprašalne pole res tudi izpolnijo in izpolnjene odboru vrnejo. Zato se slovenski delovni odbor obrača javnim potom do vseh, katerim so se vprašalne pole poslale ali se jim še pošljejo, z nujno prošnjo, naj jih v interesu dobre stvari čim prej izpolnijo in izpolnjene odboru vrnejo. Kdor sam ne more ali ne utegne pole izpolniti, naj jo odda komu drugemu, ki bi bil za to pri volji. Kdor ne more na kako vprašanje odgovoriti, naj pasti prazen prostor. Posebno važna so ona vprašanja, ki hočejo izvedeti imena in naslove onih oseb, ki znajo peti mnogo narodnih pesmi, in

pa onih oseb, ki so sposobne zapisati pete melodije prav v notah. Kadar izvedemo imena vseh teh oseb, tedaj se bomo še posebej obrnili do njih.

Zapisovalce narodnih pesmi v notah opozarjamo že sedaj, da se melodije ne smejo po svoje harmonizirati, ampak da jih je zapisati natanko tako, kakor se pojo, in to ali enoglasno ali dvoglasno ali večglasno. Če zapisovalec o kaki pesmi ve, da se poje večglasno, a mu je znan samo naprev, naj zapiše samo naprev z do lično pripombo. Sploh pa priporočamo vsem da marljivo čitajo „osnovna načela“, kjer je vse razloženo, kar treba vedeti. Zapisovalcem narodnih pesmi v notah bomo poslali posebnega notnega papirja, da bode oblika povsem enaka. Za njih trud se bodo primerno nagradili. Samo po sebi je umljivo, da se nam gre pred vsem za take pesmi, ki še niso objavljene. Za objavljene pesmi je zapisovati le tedaj, če je melodija bistveno drugačna ali če ima kake še nepoznane posebnosti. Besedilo se ne sme nič spreminjati ali olupšavati. Napiše naj se v tistem narečju, v katerem se pesem poje.

Komu je vrniti izpolnjene popraševalne pole, odnosno v tekstu in melodiji zapisane pesmi? Koncem vsake popraševalne popraševalne pole je opomnja, ki to natanko razloži. Pošiljajo naj se o nemu gospodu odborniku, ki je postavljen za določeno ozemlje, ali pa naslov: Odbor za nabiranje slovenskih narodnih pesmi v Ljubljani („Glasbena Matica“).

Vsi prijatelji prelepe slovenske narodne pesmi se končno prosijo, naj blagohotno pospešujejo to velevažno delo. Ko bomo zbrali vse pesmi iz vseh krajev, tedaj bo to neprecenljiv zaklad, s kakršni se ne bo mogla ponasati vsaka narodnost. Stori se bo s tem velevažen korak v napredku narodne prosvete. V to svrhu pa kličemo zopet in zopet: Nabirajte narodne pesmi! Odbor za nabiranje slovenskih narodnih pesmi.

Loterijske številke.

23. Marca.

Dunaj	90	9	8	59	50
Gradec	89	34	52	29	33

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. — Okrepé želodec, storé, da ngine v kratkem času omočica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje jé.

Cena steklenici 60 vin.

Goriški Slovenci!

O dnevnih dogodkih ste najhitreje in najbolje poučen po dnevniku

„SLOVENECE“

„SLOVENECE“ je najboljši slovenski dnevnik! „SLOVENECE“ ima poleg veleznanimivih novic vedno tudi najzanimivejše podlistke.

„SLOVENECE“ se prodaja v Gorici: P. Krehelj, trafikant v Kapucinski ulici. J. Schwarz, trafikant v Šolski ulici. Iv. Howanski, trafikant riva Cerno. G. Kodrič, trafikant via Teatro. Ter. Leban, trak. pri ljudskem vrtu. T. Marek, drž. kolodvor. Schelzer juž. kolodvor.

„Krojaška zadruga“

Gorica

Via Signori h. štev. 7
skladišče štev. 6

Vaše blagorodje.

Povodom pričetne spomladanske sezone dovoljujemo si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse

zadnje novosti modnega blaga,

kakor: volne, zephyr, perkale, batiste in razno drugo blago.

Dovoljujemo se Vas radi tega prositi, da nas o potrebi gotovo počastite z Vašim cenjenim obiskom in si ogledate vse naše v velikanski izberi v zalogi se nahajajoče novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce katerogakoli blaga, koje Vam pošljemo rado-voljno franko na dom, da se sami prepričate o naši zares bogati zalogi in izberi.

Obenem opozarjamo, da so cene

zelo nizke,

ker smo nakupili pred povišanjem cen.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja naše prošnje, se že v naprej zahvaljujemo z odločnim spoštovanjem

udani

Teodor Hribar.

BLAGO JE NAJBOLJŠE VRSTE IN VELIKO CENEJE KOT PRI VSAKI KONKURENCI.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja.

Fr. Leban

Gorica,
Magistratna ulica št. 8.

Priporoča preč. duhov-
ščni svojo delavnico cer-
kvenega orodja in cerkve-
nih posod, svečnikov td.,
vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih
cenah. Popravlja in pre-
navlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

MED

jako dober za pecivo ali zdravilo kg K 1'20
zpihani pomladanski kg K 1'60
čebelni pitaneč kg K 1'20

Na debelo

v originalnih posodah se cena
izdatno znižja.

J. Kopač,
svečar v Gorici.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospodarska ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istisko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Meko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Odlikovana pekarija
in sladličarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Uršula Vouk,

izurjena šivilja z dobrim
spričevalom

se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih oblek po najmodernejšem kroju. Delo izvršuje po želji tudi na domu cenj. naročevalcev, kakor tudi na svojem domu

v Gorici
via Trieste št. 3.

Svoji k svojim.

And. Fajt,

pek. izvedenec Gorica
tekallšče Tr. Josipa št. 2 (lastna hiša,

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, kakor sa nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega бага ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše žvanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjske, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvla za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

„NARODNA TISKARNA“

: : v Gorici, ulica Vetturini št. 9 : : :

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in linijami papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ 00	oo „Pr. list“
* Vabila 0000	0000 Cenike
* Brošure 000	000 Račune
* Diplome 00	00 Vizitnice
* Pobotnice 0	0 Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate 000	000 Etikete
* itd. itd.	itd. itd.

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Saunig in Dekleva

ulica Munteiplo št. 1. Gorica.

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, čevljarje in tudi za umetno vezanje (rekaniranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvo-kolesa „Helical Premier“ in slamorezni stroji, samokresi in razne puške. lastna mehaniška popravilnica.

Najboljše stiskalnice za vino

In OLJKE so naše stiskalnice „HERKUL“ najnovejšega in najboljšega sestava s dvojnimi in nepretrganimi pritiskalom; zagotovo najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice; hidravlična stiskalnica, najboljša avtomatizirana „SYPHONIA“ ki delujejo same vane akropilnice „od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. Plugi, mlinci za grozdje, sadje in oljke. Robalnice za grezine. Vinogradiški plugi. Sušilnice, sadje in druge vegetalne, živjenske in mineralne pridolke. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roke. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešalnice. Slamorenice, ročni mlinci za žito v razni velikosti in vsi drugi stroji za poljedelstvo. Izdeluje in prodaja z jamstvom kot posebnost najnoveje, izborne izdelane, kot najboljše pripoznano in odlikovano sestavi

Ph. Mayfart & Co

tovarna za poljedelske in vinarske stroje na DUNAJU, II. Taborstrasse št. 71.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907
na menice po 6%, na vknjižbo po 5 1/2%

Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.